

Antikorrruption

– Aktuell lägesbild, praxis och lärdomar

Louise Brown, 2026-06-08

Agenda

1. Aktuell status och utveckling
2. Ny lagstiftning
3. Anti-korruption i praktiken

Louise Brown

Om mig:

- Director Financial Crime Prevention på Advisense sen 2021
- Jobbat med antikorruption i 15 år
- Revisionsledare ISO37001, Anti-bribery samt ISO37301 Compliance Management
- Expertuppdrag: RiR, skiljeförfarande, Världsbanken
- Div. styrelse och kommittéarbete

Anti-korruption i praktiken

- från vänskapskorruption till möjliggörare för organiserad brottslighet

2 oktober 2026

Som kursdeltagare får du:

- Fördjupad kompetens kring korruptionsproblematiken
- Aktuell utveckling, upplägg och rättsfall.
- Kopplingen korruption, bedrägerier, penningtvätt och organiserad brottslighet samt hållbarhet.
- Operativa risker
- Arbetssätt – regulatoriska förväntningar och effektiv praxis
- Att vinna gehör och skapa internt ägarskap för antikorruption

Vad är ens korruption?

Missbruk av ställning för egen eller annans vinning.

Att erbjuda, utlova, ge, acceptera eller begära en förmån som ett incitament eller en otillbörlig fördel för en handling som är olaglig eller oetisk.

Gåvor, lån, avgifter, belöningar eller andra förmåner såsom rabatter, tjänster, donationer etc.

Ett samlingsbegrepp för beteenden som leder till att beslut och beslutsprocesser påverkas på ett otillbörligt sätt.

Omfattning – Begrepp

- Mindre korruption (otillbörliga förmåner)
- Smörjmedel (facilitation payments)
- Otillbörlig påverkan
- Oäktsam finansiering av mutor
- Intressekonflikt
- Insiderbrott
- Infiltration
- Möjliggörare

Syftet

- Påverka specifika beslut, till exempel upphandling och inköp
- Kringgå kontroller
- Skapa särskilda omständigheter
- Blunda för brister, underlåta att utföra sitt arbete
- Skapa förutsättningar för att arbeta i hemlighet — förfalska, fabricera, dölja

-> Uppnå otillbörlig fördel

-> Möjliggöra annan brottslighet

Aktuella trender, modus och risker kopplade till korruption i Sverige

Riskområden och relevans

Mycket hög

- Leverantörer och upphandling
- Projekt- och entreprenadverksamhet

Hög

- Sponsring och donationer
- Gåvor, förmåner och representation
- Vänskapskorruption och intressekonflikter
- Kontantbetalningar och oklara ersättningar
- Offentliga kontakter och myndighetsutövning
- Tredjepartsupplägg och indirekta förmåner
- Långvariga affärsrelationer utan tillräcklig kontroll

Medelhög

- Certifieringar, tillstånd och besiktningar

Upplägg som trendar

1. Personliga förmåner till beslutsfattare

En mycket återkommande kategori. Exempel:

- Resor
- Tjänster
- Renoveringar
- Varor och utrustning
- Privata ekonomiska fördelar

Upplägg som trendar

2. Sponsring och indirekta förmåner

- Sponsring av föreningsverksamhet
- Finansiering av projekt
- Betalning via tredje part

Upplägg som trender

3. Otillbörliga förmåner genom projekt eller investeringar

I de grövre fallen används mer komplexa upplägg.

- Delägarskap
- Projektinvesteringar
- Deltagande i fastighets- eller fritidsprojekt

Fallstudie:

Finanschefen vid Region Västerbotten

Ansvar för 5 miljarder i pensionspengar

- Styrkt investeringarna mot en viss typ av egendom
- 9,5 miljoner kronor i muta via privat bolag
- Arbetsgivare gick miste om ~20 miljoner i rabatter för fondinnehav som placerades på andra konton

Finanschefen 2 års fängelse grovt mutbrott

4 åtalade friades

Hur kunde det hända?

En kombination av strukturella brister, fel incitament och bristande insyn.

1

Intressekonflikter och egenvinning

→ Klassisk problematik: agent-principal-konflikt

2

Komplexa och otransparenta strukturer

- Användning av mellanled och utländska bolag
- Svåröverskådliga investeringar (bl.a. i värdepapper via externa motparter)
- Transaktioner som var svåra att förstå och granska

→ Detta gjorde det lättare att dölja överprissättning och vinster.

3

Bristande intern styrning och kontroll

- Otillräckliga interna kontroller
- Svag eller obefintlig oberoende granskning
- Styrelse och funktioner som inte agerade tillräckligt kritiskt

4

Incitament och affärsmodell

- Hög press på avkastning och tillväxt
- Möjlighet att tjäna pengar på avgifter och strukturerade affärer
- Belöningssystem som inte var kopplade till kundnytta

→ Skapade drivkrafter att ta genvägar.

5

Bristande transparens mot kunder

- Spararna hade begränsad insyn i:
 - hur pengarna investerades
 - vilka avgifter och marginaler som togs ut
- Komplexa produkter gjorde det svårt att förstå riskerna

The bigger picture

– Att förstå kopplingarna till annan brottslighet

Penningtvätt

Infiltration

Insiderbrott

Bedrägerier

Mutor & korruption

Möjliggörare/
'Crime as a service'

Ny korruptionslagstiftning

Ett utökat straffrättsligt tjänstemannaansvar

“Missbruk av offentlig ställning” 1 augusti 2026

Brottet träffar personer som inom offentlig verksamhet medvetet agerar i strid med lag eller annan författning för att:

- ge sig själva en otillbörlig förmån,
- ge någon annan en otillbörlig förmån, eller
- otillbörligt missgynna någon annan.

➔ Detta är ett betydligt mer korruptions- och maktmissbruksinriktat ansvar än dagens tjänstefelsbestämmelse.

Förslag på ny lag: Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87)

01

Begreppet korruptionsbrott införs

- Flyttas från brottsbalken till ett eget avsnitt.
- Vårdslös finansiering av muta ändras till oaktsam finansiering av korruptionsbrott.

02

Skärpta straff

- Vill syfta till att göra risken för upptäckt och lagföring mer reell
- Vill öka möjligheten att föra talan om utdömande av företagsbot (max 500 miljoner)

03

Tydliggör kopplingen mellan korruptionshandlingar och annan brottslighet

Underrubriker för att åstadkomma en mer ändamålsenlig och överskådlig reglering. Hänvisn till andra bestämmelser e.g. Bedrägeri, Utpressning, Svinderi, Förskingring, Trolöshet mot huvudman.

04

Skyddsvärd verksamhet

Fokus på att värna integritet och förtroende, man pratar också om "skyddsvärd" verksamhet och konkurrens på lika villkor.

Nämns specifikt tre sektorer: **banker, försäkring och revision.**

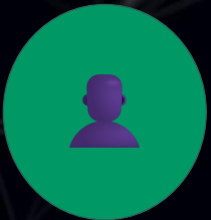
"Anti-korruption" i praktiken

Verksamhetsmodell och marknad
Inneboende risk

Strukturkapitalet
Intern styrning och kontroll

Humankapitalet
Integrity Due Diligence

Exponering

Sårbarhet

Förmåga

I praktiken

1. Risk-baserat arbetssätt

- Förstå exponering (riskanalys)
- Riskaptit
- Effektivt förebyggande

2. Organisation, roller och ansvar

- Tydligt ledarskap ("tone at the top")
- Incitamentsstrukturer
- Tydliga roller, ansvar, budget och resurser.

3. Kontroll och uppföljning

- Due diligence
- Tredjeparter
- Finansiella och icke-finansiella kontroller
- Uppföljning och övervakning
- Visselblåsning
- Internrevisionen

Frågor?

Vad är mest i fokus för er?

Tack!

För frågor om BG Institute och våra kurser,
mejla oss på kursinformation@bginstitute.se

Vad tyckte du om dagens webinarium?

Ta gärna 30 sekunder och svara på utvärderingen!
Efter det besvaras frågor i mån av tid